

Björklunds manipulationer

Publicerad här den 30 augusti 2014

ATT LÄRA SIG UTAN BETYG är lika meningslöst som att hoppa höjdhopp utan ribba har Björklund sagt ett otal gånger. Lärandet i sig verkar alltså inte ha något värde. Det är betygen som räknas. Björklund har tydligen inte reflekterat över vilka som tycker det är meningsfullt att hoppa höjdhopp. Att det bara är de elever som är duktiga höjdhoppare. Klumpiga elever som river även lågt satta ribbor vill inte fortsätta att hoppa höjd. De vänder höjdhoppställningen ryggen.

Det är de ämnen och de sporter där eleven lyckas bra som hen vill syssla med och anstränga sig i. Och vice versa. Det vet alla. Forskare i inlärningspsykologi har sedan länge slagit fast att framgången är en av de viktigaste motivationsfaktorerna. Att elever som får beröm anstränger sig mera, och det gäller i hög grad skolsvaga elever. Dessa ungdomar tappar lusten att anstränga sig om de ideligen måste delta i betygsprov där de misslyckas. Betygen gör inte att eleverna lär sig bättre. Tvärtom. Även de högpresterande eleverna lär sig sämre när de inriktar sig mera på att få betyg än att få kunskap. Betygens enda funktion är enligt forskarna att sortera elever.

När Björklund ska motivera varför han vill införa mera av betyg vänder han sig därför inte till de pedagogiska forskare som vet vilka effekter betygen har på elevernas lärande. Han lutar sig mot en nationalekonom som gjort en märklig studie om olika elevgruppers inkomster en tid efter skolgången. Han utser en hjärnforskare till enmansutredare om effekterna av tidiga betyg. Med stöd av en ekonom och en hjärnforskare fattar en major beslut om det som mer än allt annat påverkar elevernas lärande. Vad de som professionellt sysslar med lärande i skolan vet bryr han sig inte om. Han ägnar heller inte några tankar åt vad som händer med de tusentals elever som tidigt mister självförtroende och framtidstro för att de tvingas delta i betygsprov på sådant som de inte har fått förutsättningar att lära sig.

David Ingvar är inte den förste enmansutredare som Björklund har anlitat. Han har handplockat en lång rad av enmansutredare för att ge stöd åt sina reformer och ta loven av den kritik som riktats mot honom. Dessa utredare har funnit att de sjunkande kunskapsresultaten beror på att hans reformer ännu inte fått genomslag. Att de beror på kommunaliseringen. Att de beror på den bristande ordningen i skolan. Att han varken överdrivit eller ljugit vid svartmålningen av den tidigare skolan – vilket ett radioprogram kunde blottlägga.

Alla dessa enmansutredare har gett honom sitt stöd. När han av pedagoger beskylls för att ha fört in skolan på fel kurs hämtar han stöd av

ekonomerna inom OECD. Dessa ser det som skolans uppgift att forma kuggar som passar in på olika nivåer i det ekonomiska maskineriet. Denna uppfattning om skolans mål borde inte delas av någon och allra minst av vår skolminister.

Hurdan är han egentligen, mannen bakom alla skolreformerna? Under femton års tid har han otaliga gånger fått uttala sig om skolfrågor i tv, radio och dagstidningar. Under dessa framträdanden har han avslöjat åtskilligt om sin person, om sina tankar och sina egenskaper.

Den bild som han då målat av sig själv kan sammanfattas med orden okunnig, historielös, svarslös, reaktionär, glädjedödande, demagogisk, listig, empatibefriad, snedvridande och lögnaktig. Är detta en orättvis karakteristik? Jag motiverar denna karakteristik i ett kapitel med rubriken Bocken till skolmästare i min bok [Grymskolan](#).